

Predikan i Kyrkhults kyrka 2012 av Tobias Bäckström

6 sönd. efter tref.

"Efterföljelse"

3 Mos 19:1-2,13-18

1 Petr 1:13-16

Matt 5:20-26

Ps: 715, 280, 281, 15

En utbredd uppfattning är att gamla testamentet är full av lag och moral medan Jesus i nya testamentet kommer med nåden och förlåtelsen. Eller som det står i en av våra psalmer: "Mose gav oss lag och krav, Jesus lyfter bördan av".

Och dagens första läsning spädde väl på den uppfattningen: "Ni skall vara heliga, ty jag, Herren, er Gud är helig". Vem klarar att vara helig? Men sådana krav gäller väl bara gamla testamentet? I nya testamentet är det väl annorlunda? Men då säger Jesus i bergspredikan i dagens evangelium: "Om inte er rättfärdighet överträffar de skriftlärdas och fariséernas så kommer ni inte in i himmelriket". Uppenbarligen så kunde Jesus sin bibel, han såg ingen motsättning mellan gamla och nya. För riktigt så enkelt är det inte att gamla testamentet är lagisk och full av krav, medan nya testamentet kom med nåden, kravlösheten och förlåtelsen.

Nej, det finns lag och det finns evangelium i båda. För i dagens evangelium så känns det kanske inte som om Jesus lyfter bördan av. Han är lika skarp och tydlig med himmelrikets krav som gamla testamentet och dess uttolkare i fariséerna och de skriftlärdas. Ja, han går alltså ett steg ännu längre: "er rättfärdighet måste *överträffa* fariséerna".

Hur ska vi förstå det? Räckte det inte med alla de regler och bud som fariséerna följde. Måste vi lägga till ytterligare, måste vi vara ännu duktigare i lagiskhet och bräcka dem?

När man läser etik på universitetet så får man lära sig att det finns olika sorters etik. Etik är ju läran om moralen, vad som gör en handling god eller inte. Och det är inte alltid det är så självklart vilken etik vi ska följa.

Fariséerna vara *pliktetiker* eller *regeletiker*. Regeletiken innebär att det gäller att följa vissa regler och bud till punkt och pricka, gör man det så är man rättfärdig. Regeletiker vill ha lag och ordning, framförallt så vill de få ordning på andra.

Problemet med pliktetiken är att man inte bryr sig så mycket om konsekvenserna av sitt handlande. Man har i förväg satt upp en lista som man följer men man tänker inte på att konsekvensen av ett och samma bud och kan se olika ut i olika situationer.

Jesus avvisar den här typen av etik, han är mer av en *sinnelagsetiker*. Sinnelagsetiken innebär att det är mina avsikter och motiv som avgör om en handling är god eller ond. Som exempel tar Jesus budet: "Du skall icke dräpa". De flesta av oss lyckas hålla det, åtminstone om man bara tittar på den yttre regeln. Och för en regeletiker så är därmed saken klar.

Men för Jesus är det inte klart. Det hjälper inte att du håller lagens bud om du i ditt inre egentligen velat göra på ett annat sätt. Gud ser till hjärtats inställning; dina avsikter och

intentioner. Då räcker det med att bli vred på sin broder, önskar du livet ur honom så är det samma sak som dråp.

Det är därför som Jesus kan säga att vår rättfärdighet måste överträffa fariséernas, det handlar inte om att överträffa enligt *deras* sätt att se på etiken. Att spela med i deras spel, bara ännu bättre. Nej, det handlar snarare om att spela ett helt annat spel, ett helt annat sätt att definiera en god handling. Jesus ser mer till ditt hjärta än om du håller yttre regler till punkt och pricka. Det är dina inre motiv som är avgörande.

Detta gör på sätt och vis saken mycket svårare. För det är ju hyfsat enkelt att bara sätta upp en samling regler och sen följa dem. Jag behöver då inte engagera mig mer än nödvändigt. Men om saken gäller min inre hållning så handlar det om så mycket mer. Då involveras hela min personlighet, min vilja och mina önskningar. Jag kan inte lämna någon del av mig själv utanför.

Jesus vill inte att vi har delade liv. Allt måste hänga ihop. ”Om du bär fram din gåva till altaret och kommer på att din broder har något otalt med dig, så låt din gåva ligga framför altaret. Gå först och försona dig med honom, kom sedan tillbaks och bär fram din gåva.” Man kan tycka: borde inte gåvan till templet göra lika stor nytta oavsett om givaren är osams med någon eller inte. Tänk om vi resonerade på samma sätt när det gäller kollekten? ”Nej, idag ger jag ingen kollekt jag har ju grälat med den och den”. Varför skulle det ha någon betydelse? Får vi inte offra något till Gud om vi har något otalt med någon annan? Tydligen inte. Gud vill inte ha våra gåvor om vi lever i konflikt med andra. Relationen med Gud kan nämligen inte separeras från relationen med våra medmänniskor. De påverkar varandra ömsesidigt. Är det dåligt på ett håll så förgiftar det även åt det andra.

Gudstjänst och liv måste hålla ihop. Våra liv i vardagen ska vara ett utflöde från gudstjänsten. Som det står på ett ställe: hur skulle vi kunna älska Gud, som vi inte kan se, om vi inte kan älska vår broder, som vi kan se. Vill vi få en god relation till Gud så måste vi också få det till andra. ”Om du bär fram din gåva till offeraltaret”. Ja, vad är din offergåva till Gud? ”Gå och försona dig med din broder” säger Jesus. Ja, ditt viktigaste offer till Gud är att försonas med människor omkring dig. Ditt offer till Gud är det som du gör för din nästa.

Jesus vill hjälpa oss att få liv som hänger ihop. Han vill inte att du bara väljer ett antal regler som du följer och nöjer dig med det. Ditt hjärta måste vara med. Gudstjänst och liv ska vara ett.